

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง เรื่อง รูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มี วัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อ รูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์ที่มี ต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศ ประสบการณ์ ระดับการศึกษาและสังกัดขนาด โรงเรียนที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบของห้องสมุดโรงเรียนแตกต่างกัน
2. ครูบรรณารักษ์ที่มีเพศ ประสบการณ์ ระดับการศึกษา มีสภาพการ ดำเนินงานและสภาพปัญหาของห้องสมุดแตกต่างกัน
3. ครูบรรณารักษ์ที่มีเพศ ประสบการณ์ ระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อ รูปแบบของห้องสมุดโรงเรียนแตกต่างกัน

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ

ผู้บริหารสถานศึกษา 90 คน และครูบรรณารักษ์ 90 คน จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 90 โรงเรียน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ได้รับกลับคืนมา จำนวน 90 โรงเรียน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและสภาพการดำเนินงานห้องสมุด ใช้ค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลสภาพปัญหาการดำเนินงานและความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูบรรณารักษ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์ จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์โดยใช้การทดสอบความแปรปรวน (F test) การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t test) และสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี LSD

สรุปผลการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารเป็นชาย 65 คน คิดเป็นร้อยละ 72.20 เป็นหญิง 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท เมื่อพิจารณาด้านประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งนั้น พบว่า มีประสบการณ์อยู่ที่ 1-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 83.30 ส่วนใหญ่ห้องสมุด

โรงเรียน พบว่า อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร้อยละ 80.00 เป็นโรงเรียนขนาดกลางร้อยละ 43.30 และขนาดใหญ่ร้อยละ 30.00 โดยมีครูประจำการ จำนวน 5-10 คน ร้อยละ 33.30 มีจำนวนนักเรียนอยู่ระหว่าง 101-301 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และห้องสมุดไม่มีฐานะเป็นหมวดวิชา คิดเป็นร้อยละ 71.10 ได้รับงบประมาณต่ำกว่า 50,000 บาท เป็นงบประมาณจากการเก็บเงินบำรุงห้องสมุดจากนักเรียนร้อยละ 98.90 สามารถรองรับจำนวนนักเรียนที่เข้ามาใช้บริการจำนวนไม่เกิน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 80 เป็นห้องสมุดที่ได้รับรางวัลเพียง 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.80 และพบว่า มีผู้บริหารจำนวน 7 คนคิดเป็นร้อยละ 7.80 ที่เคยศึกษาหรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับห้องสมุด

2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูบรรณารักษ์ต้องมีการกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานใฝ่รู้และรู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอ รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนและนักเรียนเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศที่ควรจัดซื้อเข้าห้องสมุด และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูบรรณารักษ์ไม่ควรมีชั่วโมงสอนในวิชาใด ๆ ยกเว้นวิชาการใช้ห้องสมุดตามลำดับ

2.2 ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดควรมีแสงสว่างเพียงพอต่อการอ่านหนังสือ รองลงมา คือ ห้องสมุดควรมีครุภัณฑ์ที่มีรูปแบบเหมาะสมสำหรับการให้บริการและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ห้องสมุดมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการบริการและกิจกรรมตามมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนและการขยายพื้นที่ในอนาคต ตามลำดับ

2.3 ด้านงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

และบรรณารักษ์ควรแสวงหาเงินบริจาคเพื่ออุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่ห้องสมุดในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รองลงมา คือ มีการจัดระบบการเงิน-การบัญชีของห้องสมุดอย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่ห้องสมุดของโรงเรียนอย่างพอเพียงและสะดวกรวดเร็ว ตามลำดับ

2.4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศและโสตทัศนวัสดุสะดวกต่อการใช้ รองลงมา คือ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกและการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ห้องสมุดจัดหนังสือพิมพ์ไว้บริการไม่น้อยกว่า 4 ชื่อเรื่อง เป็นภาษาไทย 3 ชื่อเรื่องภาษาต่างประเทศ 1 ชื่อเรื่อง ตามลำดับ

2.5 ด้านบริการและกิจกรรม ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน รองลงมา คือ มีกิจกรรมแนะนำการอ่าน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด โรงเรียน ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สรุปได้ดังนี้

3.1 ผู้บริหารทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นต่อรูปแบบห้องสมุด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความเห็นต่อรูปแบบห้องสมุด รายด้าน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความเห็นต่อรูปแบบห้องสมุด โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 ผู้บริหารโรงเรียนที่สังกัดโรงเรียนต่างขนาดกัน มีความเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน

แบบสอบถามสำหรับครูบรรณารักษ์

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่เป็นหญิง 80 คน คิดเป็นร้อยละ 88.90 เป็นชาย 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10 มีตำแหน่งงานเป็นครูผู้สอน และครูบรรณารักษ์ส่วนมากสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี แต่ไม่ได้จบสาขาบรรณารักษ์โดยตรง เมื่อพิจารณา ด้านประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งนั้นมีประสบการณ์อยู่ที่ 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 81.10 และพบว่า มีบรรณารักษ์จำนวน 43 คนคิดเป็นร้อยละ 47.80 ที่ศึกษาหรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับห้องสมุด

2. สภาพการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน

2.1 ด้านอาคาร พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมาเป็นอาคารเอกเทศ คิดเป็นร้อยละ 43.30 และเป็นมุมหนึ่งของห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.30 ตามลำดับ

2.2 การให้บริการ พบว่า มีการเปิดให้ใช้บริการตั้งแต่เวลา 7.30-16.30น. คิดเป็นร้อยละ 65.60 ผู้ใช้บริการใช้เครื่องมือในการสืบค้นคือ บริการสอบถามข้อมูลกับบรรณารักษ์โดยตรงคิดเป็นร้อยละ 74.40 รองลงมาสืบค้นด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์คิดเป็นร้อยละ 43.30 และใช้บัตรรายการ คิดเป็นร้อยละ 33.30 ตามลำดับ

2.3 ทรัพยากรสารสนเทศ มีบริการดังนี้

2.3.1 ประเภทวัสดุตีพิมพ์ ได้แก่ หนังสือต่ำกว่า 5,000 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 75.60 วารสารต่ำกว่า 50 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 76.70 หนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 100 กฤตภาค คิดเป็นร้อยละ 100

2.3.2 ประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์ ได้แก่ จุลสารต่ำกว่า 50 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 96.70 แผนที่ คิดเป็นร้อยละ 100 รูปภาพ คิดเป็นร้อยละ 100 และพบว่าห้องสมุดของกลุ่มตัวอย่างนั้นไม่มีทรัพยากรสารสนเทศประเภทลูกโลก คิดเป็นร้อยละ 100

2.3.3 ประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัล ได้แก่ เทปวีดิทัศน์ต่ำกว่า 50 ม้วน คิดเป็นร้อยละ 95.60 เทปบันทึกเสียง คิดเป็นร้อยละ 100 ซีดีต่ำกว่า 50 แผ่น คิดเป็นร้อยละ 88.90 วีซีดีต่ำกว่า 50 แผ่น คิดเป็นร้อยละ 86.70 เครื่องคอมพิวเตอร์ คิดเป็น

ร้อยละ 100 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 100 และฐานข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 100

2.4 การจัดทำสถิติ พบว่า มีการจัดทำสถิติต่าง ๆ ได้แก่ การจัดทำสถิติผู้เข้าใช้บริการห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 90.00 สถิติการบริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ คิดเป็นร้อยละ 76.70 สถิติการบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 32.20 สถิติการใช้ห้องสมุดสำหรับการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 60.00 สถิติหนังสือใหม่ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และยังพบว่า มีห้องสมุดบางแห่งไม่มีการจัดทำสถิติเกี่ยวกับห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 4.40 ตามลำดับ

2.5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการใช้ห้องสมุด พบว่า กิจกรรมที่ห้องสมุดของแต่ละโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แนะนำการใช้ห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 86.70 รองลงมา คือ แนะนำหนังสือใหม่ คิดเป็นร้อยละ 82.20 กิจกรรมวันสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 81.10 กิจกรรมยอคนักอ่าน คิดเป็นร้อยละ 74.40 ตอบคำถามสารานุกรม คิดเป็นร้อยละ 64.40 เล่าเรื่องจากหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 55.60 การจัดนิทรรศการ คิดเป็นร้อยละ 53.30 ตะกร้าหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 53.30 ประกวดคำขวัญห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 45.60 เสียงตามสาย คิดเป็นร้อยละ 41.10 ประกวดการเล่านิทาน 40.00 จัดงานสัปดาห์ห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 33.30 กิจกรรมครูพบนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 14.40 ตักบาตรหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 2.20 ตามลำดับ และยังพบว่า มีห้องสมุดบางแห่งมีการจัดกิจกรรมอื่น ๆ อีก อาทิ ห้องสมุดเคลื่อนที่ ทอดผ้าป่า หนังสือ ค่ายรักการอ่าน ห้องสมุดสัญจร ต้นไม้แห่งปัญญา การแข่งขันเปิดพจนานุกรม ตอบปัญหาประจำเดือน เป็นต้น

3. ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน

3.1 ด้านบุคลากร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูบรรณารักษ์ต้องทำหน้าที่สอนวิชาอื่นด้วย รองลงมา บุคลากรไม่เพียงพอ และข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ครูบรรณารักษ์ขาดความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ตามลำดับ

3.2 ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงาน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รถเข็นหนังสือมีจำนวนน้อย รองลงมา สถานที่คับแคบ โต๊ะและเก้าอี้ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าใช้ ไม่มีคู่มือรายการ ชั้นวางหนังสือไม่ได้มาตรฐาน ห้องสมุดไม่มีสถานที่เป็นสัดส่วน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แสงสว่างไม่เพียงพอตามลำดับ

3.3 ด้านงบประมาณ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงาน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งบประมาณไม่เพียงพอ รองลงมา คือ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ไม่มีเงินสำรองจ่าย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความล่าช้าในการเบิกจ่าย ตามลำดับ

3.4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงาน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อินเทอร์เน็ตช้ามาก รองลงมาคือ สื่อดิจิทัลมีน้อย เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ สื่อโสตทัศนศึกษาไม่เพียงพอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หนังสือมีน้อย ตามลำดับ

3.5 ด้านบริการและกิจกรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงาน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรมีไม่พอเพียงพอต่อการบริการและจัดกิจกรรม รองลงมาคือ ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมที่จัดนักเรียนไม่สนใจ ตามลำดับ

4. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์ สรุปผลได้ดังนี้

4.1 ครูบรรณารักษ์ทั้งเพศชายและเพศหญิงประสบปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า มีปัญหาการดำเนินงานในด้านบริการและกิจกรรมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ครูบรรณารักษ์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทประสบปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานในด้านบริการและกิจกรรมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทมีปัญหาการดำเนินงานรายด้าน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. ความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ที่มีต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สรุปได้ดังนี้

5.1 ด้านบุคลากร พบว่า ครูบรรณารักษ์มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็น โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดนั้น สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ต้องสำเร็จการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และ/หรือสารสนเทศศาสตร์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูบรรณารักษ์ไม่ควรมีชั่วโมงสอนในวิชาใด ๆ ยกเว้นวิชาการใช้ห้องสมุดซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

5.2 ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ พบว่า ครูบรรณารักษ์มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมานั้น สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ห้องสมุดควรติดเครื่องปรับอากาศเพื่อให้มีบรรยากาศน่าเข้าไปใช้และป้องกันฝุ่นละออง ตามลำดับ

5.3 ด้านงบประมาณ พบว่า ครูบรรณารักษ์มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่ห้องสมุดของโรงเรียนอย่างพอเพียงและสะดวกรวดเร็ว รองลงมา คือ มีการจัดระบบการเงิน-การบัญชีของห้องสมุดอย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหาร โรงเรียนและบรรณารักษ์ควรแสวงหาเงินบริจาคเพื่ออุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่ห้องสมุดในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามลำดับ

5.4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยี พบว่า ครูบรรณารักษ์มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดนั้นสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา รองลงมา คือ ห้องสมุดต้องมีหนังสือสารคดี หรือหนังสือประกอบการเรียน

ที่ไม่ใช่หนังสือแบบเรียนไม่น้อยกว่า 15 เล่ม (ชื่อเรื่องต่างกัน) ต่อนักเรียน 1 คน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน ตามลำดับ

5.5 ด้านบริการและกิจกรรม พบว่า ครูบรรณารักษ์มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นสอดคล้องกับของผู้บริหารสถานศึกษา

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ที่มีต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครสรุปผลได้ดังนี้

6.1 ครูบรรณารักษ์ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อรูปแบบรายด้าน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูบรรณารักษ์เพศชายมีความคิดแตกต่างกับครูบรรณารักษ์เพศหญิง อยู่ 3 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านบริการและกิจกรรม

6.2 ครูบรรณารักษ์ที่มีวุฒิการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นต่อรูปแบบโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6.3 ครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 1-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อรูปแบบรายด้าน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 1-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นแตกต่างกับครูบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 1-20 ปี อยู่ 3 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านบริการและกิจกรรม

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง รูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัย
อภิปรายผลจำแนกเป็นหัวข้อได้ดังนี้

ปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์

ผู้วิจัยอภิปรายผลปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนของครูบรรณารักษ์
แต่ละด้านดังนี้

1. ด้านบุคลากร โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้ครูบรรณารักษ์ ต้องทำหน้าที่สอนวิชา
อื่นนอกเหนือจากวิชาการใช้ห้องสมุดจึงทำให้ไม่มีเวลาในการบริหารจัดการห้องสมุด
และการให้บริการ บางครั้งห้องสมุดต้องปิดทำการเนื่องจากบุคลากรมีไม่เพียงพอ
โรงเรียนมีการจ้างตำแหน่งครูบรรณารักษ์เพียงตำแหน่งเดียว และครูบรรณารักษ์
ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ จึงไม่มีการพัฒนาในเรื่องของ
เทคโนโลยีที่เกี่ยวกับงานห้องสมุด ดังนั้น โรงเรียนควรจัดให้ครูบรรณารักษ์มีชั่วโมง
สอนที่เกี่ยวกับวิชาห้องสมุดเพียงอย่างเดียว เพื่อให้ครูบรรณารักษ์มีเวลาในการจัดการ
ห้องสมุดและควรเปิดให้บริการกับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของทันใจ สายแหว (2546) ที่พบว่า ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถอยู่บริการ
อำนวยความสะดวก แนะนำวิธีการใช้ได้ และขาดประสบการณ์ความรู้ในการบริหาร
จัดการห้องสมุด รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยเสริมทรัพย์ วรปัญญา (2543) ที่พบว่า
ห้องสมุดมีบุคลากรไม่เพียงพอและครูอาจารย์ที่รับผิดชอบงานห้องสมุดต้องทำหน้าที่
สอนด้วยการปฏิบัติงานห้องสมุดได้ไม่เต็มที่ จัดการบริการได้ไม่หลากหลาย ไม่
สามารถจัดทำงานห้องสมุดได้ครบถ้วนทุกประการ

2. ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ พบว่า มี
ลักษณะเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียนเท่านั้น สถานที่คับแคบ โต๊ะและเก้าอี้มีไม่เพียงพอ
ต่อจำนวนผู้เข้าใช้ ไม่มีตู้บัตรรายการ ชั้นวางหนังสือไม่ได้มาตรฐานห้องสมุด ไม่มี

สถานที่เป็นส่วนสำคัญและมีแสงสว่างไม่เพียงพอ มีโรงเรียนส่วนน้อยที่มีงบประมาณในการสร้างห้องสมุดเป็นอาคารเอกเทศและมีครุภัณฑ์ที่เพียงพอต่อจำนวนผู้ใช้ มีแสงสว่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประภาภรณ์ เทศประสิทธิ์ (2540) พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ มีลักษณะเป็นห้องหนึ่งของอาคาร ที่ตั้งห้องสมุดไม่เอื้อต่อการขยายตัว และด้านวัสดุ คือหนังสือพิมพ์รับไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

3. ด้านงบประมาณ ห้องสมุดมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนาและจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ เนื่องจากขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจากโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีเงินสำรองจ่ายและมีความล่าช้าในการเบิกจ่าย เนื่องจากต้องผ่านกระบวนการขออนุมัติหลายขั้นตอน ดังนั้น โรงเรียนควรมีการจัดสรรงบประมาณให้กับทางห้องสมุดเป็นประจำทุกปีจากงบประมาณโรงเรียนทั้งหมด เนื่องจากห้องสมุดจำเป็นต้องจัดซื้อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเข้ามาเพื่อรองรับและสอดคล้องกับหลักสูตรและให้มีทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัยและมีความหลากหลาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิชาญ คงรัมย์ (2547) ที่พบว่า งบประมาณในการปรับปรุงพัฒนาห้องสมุดที่ได้รับจากทางราชการยังไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อหนังสือหรืออุปกรณ์ที่ทันสมัย

4. ด้านทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยี ห้องสมุดมีงบประมาณไม่เพียงพอจึงส่งผลทำให้มีทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ น้อยมาก สื่อโสตทัศนศึกษาไม่เพียงพอต่อการให้บริการ รวมไปถึงการบริการอินเทอร์เน็ตที่มีความช้าเป็นอย่างมาก คอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้ใช้ ห้องสมุดบางแห่งไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ บางแห่งมีคอมพิวเตอร์แต่อินเทอร์เน็ตช้า บางแห่งมีคอมพิวเตอร์แต่คุณสมบัติของเครื่องต่ำไม่สามารถใช้งานได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิชาญ คงรัมย์ (2547) ที่พบว่า งบประมาณในการปรับปรุงพัฒนาห้องสมุดที่ได้รับจากทางราชการยังไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาในเรื่องของการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โรงเรียนยังจัดให้น้อยมากและครูผู้สอนยังไม่มีความรู้เรื่องนี้เท่าที่ควร

5. ด้านการบริการและการจัดกิจกรรม เนื่องจากบุคลากรมีไม่พอเพียงพอต่อการ

บริการและจัดกิจกรรม และขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม จึงทำให้ห้องสมุดบางโรงเรียนไม่สามารถให้บริการและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้บางครั้งในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนไม่สนใจและไม่เข้าร่วม ดังนั้นโรงเรียนควรจัดสรรให้มีเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์เพิ่มเติม เพื่อคอยช่วยเหลือบรรณารักษ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และช่วยกันสร้างสรรค์กิจกรรมที่นักเรียนสนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวันทนีย์ ฤกษ์ประพฤติติ (2540) ซึ่งพบว่า งานบริการ การยืม-คืนหนังสือมีเวลาจำกัด ให้ผู้รับบริการค้นหาหนังสือเองและบุคลากรในโรงเรียนไม่ช่วยส่งเสริมกิจกรรมห้องสมุด รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทันใจ สายแวง (2546) ที่พบว่า การเรียนรู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดยังไม่หลากหลาย ขาดการประชาสัมพันธ์ จึงไม่สามารถดึงดูดใจให้นักเรียนไปใช้บริการ

6. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนของบรรณารักษ์ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน

6.1 เพศแตกต่างกัน มีผลต่อการดำเนินงานในด้านบริการและกิจกรรมที่แตกต่างกัน

6.2 วุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อการดำเนินงานในด้านบริการและกิจกรรมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากบรรณารักษ์ที่มีวุฒิกศศึกษาสูงกว่าอาจมีแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านการบริการและการจัดกิจกรรมที่ดีและน่าสนใจดึงดูดผู้ใช้ให้มาเข้าใช้บริการและร่วมทำกิจกรรมภายในห้องสมุด

6.3 ประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาการดำเนินงานที่เกิดขึ้นนั้น ทุกคนพบเหมือน ๆ กัน และต้องการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ห้องสมุดดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

**ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์ที่มีต่อรูปแบบห้องสมุด
โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรสาคร**

ผู้วิจัยอภิปรายผลความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์ แต่ละ
ด้านดังนี้

1. ด้านบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่าครูบรรณารักษ์ควรจะต้องมีการกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานใฝ่รู้และรู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอ เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนและนักเรียนเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศที่ควรจัดซื้อเข้าห้องสมุด และครูบรรณารักษ์ไม่ควรมีชั่วโมงสอนในวิชาใด ๆ ยกเว้นวิชาการใช้ห้องสมุด ซึ่งในปัจจุบันครูบรรณารักษ์แต่ละโรงเรียนมีชั่วโมงสอนที่ไม่ใช่วิชาการใช้ห้องสมุด จึงทำให้การดูแลและจัดการบริหารห้องสมุดไม่ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของธานี สายแวง (2546) พบว่า สภาพปัจจุบันนักเรียนไม่นิยมใช้บริการห้องสมุด ครูบรรณารักษ์ไม่สามารถอยู่บริการอำนวยความสะดวก แนะนำวิธีการใช้ได้ ครูทำหน้าที่บรรณารักษ์มีเพียงคนเดียวการจัดการเรียนการสอนยังไม่เอื้อต่อนักเรียนให้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง (วิชาญ คงรัมย์, 2547)
2. ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่างห้องสมุดควรมีแสงสว่างเพียงพอต่อการอ่านหนังสือ มีครุภัณฑ์ที่มีรูปแบบเหมาะสำหรับการให้บริการและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการบริการและกิจกรรมตามมาตรฐานห้องสมุด โรงเรียนและการขยายพื้นที่ในอนาคต และครูบรรณารักษ์ยังต้องการให้ห้องสมุดควรติดเครื่องปรับอากาศเพื่อให้มีบรรยากาศน่าเข้าใช้และป้องกันฝุ่นละออง ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ห้องสมุดไม่มีการติดเครื่องปรับอากาศมีเพียงพัดลมเพดานเท่านั้น ทำให้อากาศไม่ถ่ายเทและมีกลิ่นอับของหนังสือ จึงไม่ค่อยมีนักเรียนเข้ามาใช้ใน ช่วงพักกลางวัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของประภาภรณ์ เทศประสิทธิ์ (2540) ซึ่งพบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ มีลักษณะเป็นห้องหนึ่งของอาคาร ที่ตั้งห้องสมุดไม่เอื้อต่อการขยายตัว และด้านวัสดุ คือหนังสือพิมพ์ที่บอกรับไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ มีชั้นหรือตู้จัดเก็บหนังสือเท่านั้น

3. ด้านงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาและบรรณารักษ์ควรแสวงหาเงินบริจาคเพื่ออุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่ห้องสมุดในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการจัดระบบการเงิน-การบัญชีของห้องสมุดอย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน และมีการจัดสรรงบประมาณให้แก่ห้องสมุดของโรงเรียนอย่างพอเพียงและสะดวกรวดเร็ว ซึ่งแตกต่างกับครูบรรณารักษ์ที่มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนควรมีการจัดสรรงบประมาณให้แก่ห้องสมุดของโรงเรียนอย่างพอเพียงและสะดวกรวดเร็ว มีการจัดระบบการเงิน-การบัญชีของห้องสมุดอย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน ถ้างบประมาณที่โรงเรียนจัดสรรไม่เพียงพอผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์ควรจะช่วยกันแสวงหาเงินบริจาคเพื่ออุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่ห้องสมุดในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นภายหลังได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวันทนีย์ ฤกษ์ประพตติ (2540) ที่พบว่า ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณให้แก่ไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณสนับสนุนเพื่อจัดหาวัสดุและหนังสือเข้าห้องสมุด

4. ด้านทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์มีความคิดเห็นตรงกันว่า การจัดหาหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศและโสตทัศนวัสดุต้องมีความสะดวกต่อการใช้ แต่ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยให้ครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกและการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด จากนั้นให้ห้องสมุดมีการจัดหนังสือพิมพ์ไว้บริการไม่น้อยกว่า 4 ชื่อเรื่อง เป็นภาษาไทย 3 ชื่อเรื่องภาษาต่างประเทศ 1 ชื่อเรื่อง ส่วนครูบรรณารักษ์ต้องการให้มีหนังสือสารคดีหรือหนังสือประกอบการเรียนที่ไม่ใช่หนังสือแบบเรียนไม่น้อยกว่า 15 เล่ม (ชื่อเรื่องต่างกัน) ต่อนักเรียน 1 คน และจัดสรรทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนให้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกุหลาบ ปั้นลายนาค (2538, หน้า 1-2) ซึ่งได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของห้องสมุดโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนและครูเลือกหนังสือและวัสดุอื่นได้ตรงกับความต้องการ โดยสอดคล้องกับหลักสูตร นักเรียนสามารถหาความรู้อย่างกว้างขวางเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเพิ่มพูนความสนใจและรู้จักแสวงหาความรู้วิทยาการใหม่ ๆ เพื่อจัดประสบการณ์ใช้ห้องสมุดให้นักเรียน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการใช้

ห้องสมุด เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในการอ่าน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการใช้หนังสือ เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนใช้ความรู้เบื้องต้นก้าวไปสู่การใช้ห้องสมุดประเภทอื่น ๆ และเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจในช่วงโมงว่าง

5. ด้านการบริการและการจัดกิจกรรมผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นตรงกันว่า ห้องสมุดควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน มีกิจกรรมแนะนำการอ่านไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอนหรือนักเรียน เพื่อให้ผู้ใช้ได้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่อยากให้มีการจัดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนและเป็นประโยชน์กับคนในชุมชนต่อไป

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียนต่างกัน

6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้

7. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์ที่มีต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน

7.1 ครูบรรณารักษ์เพศแตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นมีต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ไม่ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าค่านิยมประเพณี ด้านทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยี และด้านบริการและจัดกิจกรรมของแต่ละห้องสมุดมีความแตกต่างกัน

7.2 ครูบรรณารักษ์มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูบรรณารักษ์มีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้

7.3 ครูบรรณารักษ์มีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นมีต่อรูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูบรรณารักษ์มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์เกี่ยวกับเรื่อง รูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ได้ดังนี้

ด้านบุคลากร

1. โรงเรียนควรจัดหาบุคลากรทางด้านห้องสมุดเพิ่มและให้ตรงตามสาขาวิชา
2. ไม่ควรจัดชั่วโมงสอนให้กับครูบรรณารักษ์นอกเหนือจากวิชาการใช้ห้องสมุด

ด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์

1. ควรจัดสถานที่ที่เป็นเอกเทศไว้ให้กับห้องสมุด เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางห้องสมุดได้เตรียมไว้ให้กับนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม
2. ควรติดตั้งเครื่องปรับอากาศ เพื่อให้ห้องสมุดมีบรรยากาศที่น่าเข้าไปใช้และอากาศได้ถ่ายเท

ด้านงบประมาณ

ควรจัดสรรงบประมาณให้กับทางห้องสมุดทุกปี เพื่อนำไปจัดซื้อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัยและตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา

ด้านทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยี

1. ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัยและตรงต่อความต้องการของผู้ใช้
2. ควรจัดให้มีบริการอินเทอร์เน็ตภายในห้องสมุด

ด้านบริการและจัดกิจกรรม

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูบรรณารักษ์ควรหันมาร่วมมือกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาการที่ดีของนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสมุทรสาคร
2. ควรศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนและนักเรียนในการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร